

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
*(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)*

18.12.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Креативні індустрії

[Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Банер із зображенням Героя України Назарія Гринцевича отримав «срібло» Epica Awards. – Інф.](#)

Театр

[NV. – 2025. – 17 груд. За 40 років. У Молодому театрі зіграли 700-у виставу «Сватання на Гончарівці». – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 17 груд. В Молодому театрі відбудеться прем'єра вистави «Місячні» – про жіноче тіло, свободу та виживання під час війни. – Інф.](#)

Музика

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 17 груд. Продюсер Ясинський провів онлайн-конференцію щодо перегляду правил нацвідбору на «Євробачення», «Суспільне» надіслало лист. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 17 груд. Понад 55% українців проти участі у нацвідборі на «Євробачення» артистів, які в 2014–2022 рр. виступали в РФ. – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

[Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Миколаєві відкрилася підсумкова виставка у межах мистецького проєкту «Пори року». – Інф.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 17 груд. У столиці презентували виставковий проєкт «Вертеп» на основі різдвяної театральної традиції. – Резніченко В.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Укрінформ. – 2025. – 17 груд. За останні 12 років держпідтримку отримали майже 400 кінопроєктів – Держкіно. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Зеленський призначив три гранти молодим режисерам на створення фільмів. – Інф.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 18 груд. «Ти – космос» зібрав 48,1 мільйона гривень: результати четвертого тижня прокату в Україні. – Наріжна В.;](#)
[Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Фільм «Ти – космос» за чотири вікенди прокату зібрав ₪48,1 мільйона. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Норвегії в січні пройдуть Дні українського кіно. – Інф.](#)

[NV. –2025. – 17 груд. Фестиваль Docudays UA започаткував нову нагороду пам'яті режисера монтажу Віктора Ониська, загиблого на війні. – Інф.](#)

[NV. –2025. – 17 груд. Раніше отримав BAFTA. Фільм з Олександром Рудинським «Камінь, папір, ножиці» пройшов у шортлист «Оскару 2026». – Інф.](#)

Література

[Укрінформ. – 2025. – 18 груд. Артур Дронь здобув премію імені Шевельова за книжку «Гемінгвей нічого не знає». – Інф.; Интерфакс-Україна. – 2025. – 17 груд. Премію Шевельова за найкращу есеїстику 2025р отримав Артур Дронь за книгу «Гемінгвей нічого не знає». – Інф.; NV. –2025. – 18 груд. За Гемінгвей нічого не знає. Артур Дронь став лауреатом Премії імені Юрія Шевельова 2025. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Літературна премія Руданського назвала переможців. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 17 груд. Автор книги про російський колоніалізм отримав міжнародну премію Вітольда Пілецького. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 17 груд. Оксана Мазур стала лавреаткою Львівської обласної премії імені Богдана Лепкого. – Інф.](#)

Музейна справа

[Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Софії Київській відкрили виставку «До/Нації» про українських меценатів. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 17 груд. В Івано-Франківську при храмі УГКЦ створили музей «Катедра». – Інф.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 17 груд. «Моя Одиссея із Києва до Києва»: У столиці вперше показали унікальні матеріали з особистої колекції Сержа Лифаря. – Стадник А.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 17 груд. Біженство як депортація: у Музеї війни провели паралелі між минулим і сьогоденням. – Асадчева Т.](#)

Охорона культурної спадщини

[Вечірній Київ. – 2025. – 17 груд. У столиці презентували проєкт цифрової фіксації пам'яток для дослідження у 3D-форматі. – Асадчева Т.; Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Києві презентували проєкт цифрової фіксації пам'яток культурної спадщини. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 17 груд. Флігель садиби мецената Івана Терещенка у](#)

Києві повертають у власність громади. – Новосвітня К.; Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Суд підтвердив повернення у комунальну власність флігеля садиби Терещенка у Києві. – Інф.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Стефанішина зустрілася з українською громадою у Вашингтоні. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Лондоні відбувся благодійний концерт українського хору «Songs for Ukraine». – Інф.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У турецькому архіві знайшли документ середини XVIII століття про бачення України як незалежної держави. – Інф.

Креативні індустрії

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Банер із зображенням Героя України Назарія Гринцевича отримав «срібло» Epica Awards. – Інф.

Срібну нагороду однієї з найпрестижніших світових креативних премій у галузі реклами, маркетингу та дизайну «Epica Awards» присуджено банеру із зображенням Героя України Назарія Гринцевича («Грєнки»), який уболівальники розгорнули на Євро – 2024. Його портрет згенерував штучний інтелект, використавши для цього 182 фотографій полеглих українських захисників, які в цивільному житті, як і Назарій Гринцевич, були фанатами футболу. Результати конкурсу оголошено 16 грудня. Банер отримав срібну нагороду у номінації «Політична реклама та лобіювання». За рішенням творців банера, відзнаку передадуть мамі Назарія Гринцевича – Маріанні Колос. Вона подякувала авторам у Фейсбуці. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070569-baner-iz-zobrazennam-geroa-ukraini-nazaria-grincevica-otrimav-sriblo-epica-awards.html>

Театр

NV. –2025. – 17 груд. За 40 років. У Молодому театрі зіграли 700-у виставу «Сватання на Гончарівці». – Інф.

16 грудня у столичному Молодому театрі зіграли 700-у виставу «Сватання на Гончарівці», яка є однією з візитівок театру, повідомили на Instagram-сторінці театру, опублікувавши відео з кадрами з вистави, яку показували у різні роки та з різними акторськими складами. Вперше виставу «Сватання на Гончарівці» у Молодому театрі показали 8 серпня 1985 року, тоді театр називався Молодіжним. Першим режисером вистави став видатний театральний діяч Віктор Шулаков. Режисером оновленої вистави став український актор, театральний діяч та режисер Анатолій Петров. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/svatannya-na-goncharivci-40-rokiv-na-sceni-molodogo-teatru-kiyeva-50569176.html>

NV. –2025. – 17 груд. В Молодому театрі відбудеться прем'єра вистави «Місячні» – про жіноче тіло, свободу та виживання під час війни. – Інф.

27 та 28 грудня у столичному Молодому театрі відбудуться прем'єрні покази вистави «Місячні». Нова робота театру створена на основі п'єси ветеранки та драматургині Аліни Сарнацької у постановці режисерки Ніни Хижної, мисткині з Харкова, акторки та співзасновниці незалежного театру «Нафта». У центрі вистави історії жінок різного віку та соціального досвіду. Їхні розповіді складаються у мозаїку життя жінки в умовах повномасштабної війни. У постановці використано цитати Соломії Павличко, Ребекки Солніт, Вірджіні Депант і пластичні етюди, створені у співпраці з акторками під час репетиційного процесу. Проект здійснюють за підтримки Фонду ім. Гайнріха Бьоля, Бюро Київ – Україна. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/vistava-misyachni-zhinochiy-dosvid-viyni-u-molodomu-teatri-za-p-yesoyu-sarnackoji-50569149.html>

Музика

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 17 груд. Продюсер Ясинський провів онлайн-конференцію щодо перегляду правил нацвідбору на «Євробачення», «Суспільне» надіслало лист. – Інф.

Продюсер виконавиці Ольги Полякової Михайло Ясинський 17 грудня провів онлайн-конференцію, присвячену обговоренню необхідності перегляду правил національного відбору на міжнародний пісенний конкурс «Євробачення», які стосуються виступів конкурсантів у РФ після 2014 року. На конференції організатори зазначили, що отримали від «Суспільного» лист, у якому мовник начебто підтвердив, що після завершення «Євробачення – 2026» у травні наступного року, він буде готовий до обговорення правил із залученням широкого кола професійної спільноти. Михайло Ясинський зазначив, що оцінює таке звернення «Суспільного» як початок конструктивного діалогу. Також продюсер заявив, що має намір провести альтернативне соціологічне опитування у дослідницькій агенції Info Sapiens, на противагу тому, яке було опубліковане «Суспільним». Під час дискусії прозвучала ідея звернутися до Міністерства цифрової трансформації з пропозицією провести відповідне опитування у застосунку «Дія». Ініціатори дискусії пропонують замінити механізм автоматичної дискваліфікації на підхід із індивідуальною оцінкою кожного випадку. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1129164.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 17 груд. Понад 55% українців проти участі у нацвідборі на «Євробачення» артистів, які в 2014–2022 рр. виступали в РФ. – Інф.

56% українців вважають, що артисти, які між 2014 та 2022 роками продовжували виступати в РФ, не мають права брати участь у національному відборі на міжнародний пісенний конкурс «Євробачення». Про це свідчать результати опитування дослідницької агенції Info Sapiens, яке проведено на замовлення дирекції досліджень «Суспільного мовлення». Згідно з опитуванням, ще 25% респондентів вважають, що такі артисти мають права брати участь у нацвідборі, але якщо вони відкрито підтримують Україну та демонструють активну громадянську позицію. Крім того, 8% відповіли, що мають право брати участь нарівні з іншими, а 11% було важко відповісти. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1129146.html>

Візуальні мистецтва

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Миколаєві відкрилася підсумкова виставка у межах мистецького проєкту «Пори року». – Інф.

У Миколаєві в межах мистецького проєкту «Пори року» відкрилася підсумкова виставка художніх виробів, приурочена до 125-річчя Центральної міської бібліотеки ім. Марка Кропивницького, повідомила організаторка заходу, голова ГО «Культурно-мистецька асоціація «Арт-спокуса» Валентина

Кривцова. Проєкт тривав протягом року, за цей час організатори познайомили миколаївців із понад 140 витворами мистецтва різних напрямків. До експозиції підсумкової виставки увійшли 35 художніх виробів восьми митців Миколаєва, Врадіївської та Баштанської громад: Віктора Хізниченка, Світлани Бойкової-Калюжної, Тетяни Веремієнко, заслуженої майстрині народної творчості України Тетяни Ульяновіної, Любові Паранюк, Олександра Рассолова, Василя Нікітіна та Алли Бондарєвої. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070717-u-mikolaevi-vidkrilasa-pidsumkova-vistavka-u-mezah-mistECKOGO-proektu-pori-roku.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 17 груд. У столиці презентували виставковий проєкт «Вертеп» на основі різдвяної театральної традиції. – Резніченко В.

У Великій залі Національної академії мистецтв України в Києві відкрили візуальний театр-виставку «Вертеп». Проєкт присвячено традиції українського різдвяного вертепу та поєднує музейну експозицію з елементами сценічного дійства. Експозиційний простір сформовано із живописних і скульптурних робіт, театральних декорацій, костюмів, авторських інсталяцій та зразків традиційного народного вертепу. Упродовж роботи виставки заплановано виступи, вертепні дійства, театральні перформанси та лялькові постановки. Ці події покликані доповнити експозицію та показати представлені об'єкти в дії, розкриваючи їхній функціональний і культурний контекст. Виставка діятиме протягом різдвяного періоду. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-stolitsi-prezentuvali-vistavkovij-projekt-vertep-na-osnovi-rizdvjanoji-teatralnoji-traditsiji.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. За останні 12 років держпідтримку отримали майже 400 кінопроєктів – Держкіно. – Інф.

До 15-річчя Державного агентства з питань кіно у Будинку кіно відбувся захід, що зібрав представників влади та кіноіндустрії для підбиття підсумків функціонування інституції. Заступниця керівника Офісу Президента Олена Ковальська наголосила, що попри те, що кіноіндустрія працює в умовах браку грошей та війни, цього року вийшла безпрецедентна кількість фільмів. Зі свого боку голова підкомітету у сфері кіно та реклами Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики Павло Сушко зауважив, що Держкіно є ефективною інституцією, але їй бракує фінансування. Парламентарій поінформував, що цього тижня Рада може проголосувати зміни до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії. Своєю чергою заступниця міністра культури України з питань європейської інтеграції Наталія Мовшович наголосила на необхідності продовжувати підтримку культури та кіно наступного року. Голова Держкіно Андрій Осіпов зауважив, що упродовж років функціонування інституція розбудувала сильну законодавчу систему у галузі підтримки кіно, також допомогла багатьом проєктам. Він акцентував: українська система конкурсних відборів кінопроєктів є однією з

найскладніших і найдосконаліших серед європейських. Загалом із 2014 по 2025 роки державну підтримку на створення фільмів і серіалів отримали 397 кінопроектів. Також у межах заходу відбулася дискусійна панель, де представники парламенту, уряду та громадського сектору обговорили нинішній стан українського кінематографа, а також його перспективи. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070795-za-ostanni-12-rokiv-derzpidtrimku-otrimali-majze-400-kinoproektiv-derzkino.html>

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Зеленський призначив три гранти молодим режисерам на створення фільмів. – Інф.

Глава держави Володимир Зеленський призначив гранти Президента України трьом молодим діячам у галузі кінематографії для створення і реалізації творчих проєктів. Розпорядження №142 оприлюднено на сайті Президента України. У документі вказується, що режисерці Анні Часовій для створення неігрового повнометражного фільму «Як грати війну» призначається грант у розмірі 1 297 456 грн. Режисерка Вікторія Задорська отримає грант у розмірі 1 294 800 грн для створення ігрового короткометражного фільму «Космотато». Режисер Сергій Сторожев для створення ігрового короткометражного фільму «Відьми ППО» отримає грант у розмірі 1 280 218 грн. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070808-zelenskij-priznaciv-tri-granti-molodim-reziseram-na-stvorennia-filmiv.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 18 груд. «Ти – космос» зібрав 48,1 мільйона гривень: результати четвертого тижня прокату в Україні. – Наріжна В.; Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Фільм «Ти – космос» за чотири вікенди прокату зібрав 248,1 мільйона. – Інф.

Науково-фантастична драма «Ти – космос» режисера Павла Острікова за чотири вікенди прокату зібрала 48,1 млн грн. Фільм упевнено закріплює позиції в українському кінопрокаті і продовжує привертати увагу глядачів. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/ti-kosmos-zibrav-48-1-miljona-hriven-rezultati-chetvertoho-tizhnja-prokatu-v-ukrajini.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070649-film-ti-kosmos-za-cotiri-vikendi-prokatu-zibrav-481-miljona.html>

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Норвегії в січні пройдуть Дні українського кіно. – Інф.

У норвезькому Осло у Cinemateket Oslo з 15 по 23 січня 2026 року відбудуться Дні українського кіно, які поєднають кіномистецтво, культуру та відкритий діалог з міжнародною аудиторією. Як зазначає Держкіно, тема фестивалю натхненна словами видатного українського кіномитця Юрія Іллєнка про неможливість передати власний досвід, але можливість залишити «карти часу і простору». До програми увійшла кінематографічна спадщина України, зокрема «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова, «Білий птах із чорною ознакою» Юрія Іллєнка, «Вавилон XX» Івана Миколайчука. У межах

фестивалю буде представлено стрічки, створені за підтримки Держкіно: «Ти – Космос» Павла Острікова, «Памфір» Дмитра Сухолиткого-Собчука; «Мавка. Лісова пісня» Олександри Рубан та Олега Маламужа. Глядачі побачать й фільм «Стрічка часу» режисерки Катерини Горностай та норвезько-українську копродукцію «Солісти» режисера Trond Kvig Andreassen. Фестиваль організувала асоціація «Українські кінодні» за підтримки Fritt Ord i Sparebankstiftelsen DNB. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070601-u-norvegii-v-sicni-projdu-t-dni-ukrainskogo-kino.html>

NV. –2025. – 17 груд. Фестиваль Docudays UA започаткував нову нагороду пам'яті режисера монтажу Віктора Ониська, загиблого на війні. – Інф.

Український кінофестиваль про права людини Docudays UA заснував нову фестивальну нагороду пам'яті режисера монтажу і військового ЗСУ Віктора Ониська, який загинув на фронті у січні 2023 року. В день його народження, 17 грудня, команда фестивалю оголосила про заснування нагороди його пам'яті, якою щорічно відзначатимуть кінематографістів за найкращий монтаж документального фільму. Мета нової відзнаки – підкреслити вагому роль режисерів монтажу у створенні документальних фільмів. Також команда фестивалю ставить за мету нагадати про непоправні втрати, які несе українська кіноіндустрія через повномасштабну війну, яку Росія веде проти України. На нагороду номінуватимуть фільми з конкурсної програми Docudays UA, змонтовані режисерами монтажу. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/docudays-ua-zasnuvav-nagorodu-imeni-viktora-oniska-dlya-rezhiseriv-montazhu-50569315.html>

NV. –2025. – 17 груд. Раніше отримав BAFTA. Фільм з Олександром Рудинським «Камінь, папір, ножиці» пройшов у шортлист «Оскару 2026». – Інф.

Короткометражна стрічка про війну в Україні «Камінь, папір, ножиці» / «Rock, Paper, Scissors» з Олександром Рудинським в головній ролі потрапила у категорії «Ігровий короткометражний фільм» у шортлист премії «Оскар 2026». Короткометражку зняв британський режисер німецького походження Франц Бьом за мотивами реальних подій, що відбулися на початку повномасштабної війни в Україні. У лютому цього року фільм отримав BAFTA у номінації «Найкраща британська короткометражна стрічка». Олександр Рудинський у своїй промові згадав загиблого на фронті актора Євгена Світличного. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/oskar-2026-film-kamin-papir-nozhici-z-oleksandrom-rudinskim-potrapiv-u-shortlist-premiji-50569185.html>

Література

Укрінформ. – 2025. – 18 груд. Артур Дронь здобув премію імені Шевельова за книжку «Гемінгвей нічого не знає». – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 17 груд. Премію Шевельова за найкращу есеїстику 2025р отримав

Артур Дронь за книгу «Гемінгвей нічого не знає». – Інф.; NV. –2025. – 18 груд. За Гемінгвей нічого не знає. Артур Дронь став лауреатом Премії імені Юрія Шевельова 2025. – Інф.

Лауреатом премії ім. Юрія Шевельова 2025 року став письменник і ветеран Артур Дронь – він здобув нагороду за книжку «Гемінгвей нічого не знає». Володаркою спеціальної відзнаки капітули у 2025 році стала Мирослава Пінковська. Її відзначили «за особливий внесок у збереження культурної пам'яті». Окрім того, книжка Мирослави Пінковської «Портрет в інтер'єрі долі» увійшла цього року до довгого списку премії. Спецвідзнаку від «Радіо «Культура» отримав Артем Чех за книжку «Гра в перевдягання». Також спедвідзнаку капітули премії «за літературознавчу есеїстику, що наново відкриває забуті пласти української культури» здобула Віра Агеєва за книжку «Проти культурної амнезії. Есеї про національну пам'ять та ідентичність». Окрім Артура Дроня, фіналістами премії у 2025 році були Віра Агеєва зі згаданою книжкою і Дмитро Крапивенко (книжка «Усе на три літери»). Ім'я переможця оголосили в Києві 17 грудня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070821-artur-dron-zdobuv-premiu-imeni-sevelova-za-knizku-gemingvej-nicogo-ne-znae.html>

<https://interfax.com.ua/news/general/1129323.html>

<https://nv.ua/ukr/kultura/gemingvey-nichogo-ne-znaye-artur-dron-stav-laureatom-premiji-imeni-yuriya-shevelova-2025-50569470.html>

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Літературна премія Руданського назвала переможців. – Інф.

У Вінниці визначили переможців Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. Степана Руданського, яку вручають за кращі гумористичні та сатиричні твори і популяризацію творчості письменника. Про це у Фейсбучі повідомила перша заступниця начальника Вінницької ОВА Наталя Заболотна. За підсумками голосування у номінації «Письменники, у творах яких продовжуються творчі традиції Степана Руданського» переможцем визнано Євгена Безуса із с. Троїцьке Дніпропетровської області. У номінації «Дослідники (журналісти, краєзнавці, культурологи, музейні працівники, науковці), які ґрунтовно вивчали та досліджували життєвий і творчий шлях Степана Руданського» переміг киянин Ростислав Радишевський. Переможцем у номінації «Творчі колективи, які мають високий виконавський рівень, популяризують творчість Степана Руданського та сучасних авторів гумору» став зразковий аматорський театральний колектив «Котигорошко» Центру культури і дозвілля Тульчинської міської ради (м. Тульчин, Вінницька область). У номінації «Окремі виконавці, які мають високий виконавський рівень, активно пропагують гумор та сатиру, а також творчі традиції Степана Руданського» переміг Олександр Швабський – директор Центру культури та дозвілля Турбівської селищної ради (Вінницька область). Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070779-literaturna-premia-rudanskogo-nazvala-peremozciv.html>

Українська літературна газета. – 2025. – 17 груд. Автор книги про російський колоніалізм отримав міжнародну премію Вітольда Пілецького. – Інф.

Український журналіст Максим Еріставі отримав Спеціальну нагороду на п'ятій Міжнародній книжковій премії ім. Вітольда Пілецького 2025 року за книгу «Russian Colonialism 101. Як окупувати сусіда й уникнути покарання. Ілюстрований посібник», яка показує злочинні дії сучасних тоталітарних і авторитарних систем та описує трагічну долю населення, яке постраждало від воєн і збройних конфліктів. Міжнародна премія ім. Вітольда Пілецького заснована Інститутом солідарності та мужності ім. Вітольда Пілецького до його 120-річчя. Її присуджують авторам найкращих наукових і репортажних книжок, опублікованих у певному році польською чи англійською мовами, які стосуються польського досвіду двох тоталітарних режимів. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/avtor-knyhy-pro-rosijskyj-kolonializm-otrymav-mizhnarodnu-premiiu-vitolda-piletskoho/>

Українська літературна газета. – 2025. – 17 груд. Оксана Мазур стала лауреаткою Львівської обласної премії імені Богдана Лепкого. – Інф.

Письменниця Оксана Мазур (Єва Лотоцька) стала лауреаткою Львівської обласної премії ім. Богдана Лепкого в номінації «Проза» за роман «Жінки роду мого». Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/oksana-mazur-stala-lavreatkoiu-lvivskoi-oblasnoi-premii-imeni-bohdana-lepkoho/>

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Софії Київській відкрили виставку «До/Нації» про українських меценатів. – Інф.

У галереї «Хлібня» Національного заповідника «Софія Київська» відбулося відкриття виставки «До/Нації» про українських меценатів, які в різні історичні періоди підтримували освіту, науку, культуру й мистецтво. Заступник міністра культури Іван Вербицький, звертаючись до присутніх, підкреслив важливість донатів, які стали особливо актуальними після початку повномасштабного вторгнення. Як він зауважив, меценатство та сприяння його розвитку є одним із пріоритетних завдань для Мінкульту. Зокрема, відомство шукає всі можливі способи підтримки розвитку української культури. І одним із них є активне залучення громадян та підприємців до меценатських ініціатив. Як зазначили у міністерстві, виставковий проєкт «До/Нації» показує, що без участі меценатів не було б ані національних університетів, ані музеїв, ані культурної тяглості. Експозиція поєднує історичні приклади – від Костянтина Острозького, Галшки Гулевичівни, Безбородьків, Терещенків і Ханенків до сучасних меценатів. Особливу увагу організатори приділили феномену розподіленого меценатства – спільній участі тисяч громадян, які під час повномасштабної війни з Росією донатами підтримують збереження української культурної спадщини, реставрацію пам'яток, діяльність музеїв, митців та освітніх ініціатив. За даними Мінкульту, у межах виставки

представлені 50 експонатів, серед яких, зокрема, оригінал «Острозької Біблії» і требник Петра Могили. Експонати надали національні та регіональні музеї, архіви й бібліотеки, заклади вищої освіти, культурні інституції, благодійні фонди, а також приватні колекціонери й родини меценатів, які зберігають і популяризують культурну спадщину України. Виставкова експозиція працюватиме до 15 лютого 2026 року. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070790-u-sofii-kiiivskij-vidkrili-vistavku-donacii-pro-ukrainskih-mecenativ.html>

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. В Івано-Франківську при храмі УГКЦ створили музей «Катедра». – Інф.

В Івано-Франківську при Архікатедральному і Митрополичому соборі Воскресіння Христового УГКЦ створили музей «Катедра». Про це у Фейсбуці повідомляє голова Івано-Франківської ОВА Світлана Онищук. В експозиції представлено стародавні плащаниці, фрагменти історичного іконостасу собору, ікони та літургійні предмети, які були повернуті Церкві після виходу УГКЦ з підпілля. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070549-v-ivanofrankivsku-pri-hrami-ugkc-stvorili-muzej-katedra.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 17 груд. «Моя Одиссея із Києва до Києва»: У столиці вперше показали унікальні матеріали з особистої колекції Сержа Лифаря. – Стадник А.

У Музеї історії міста Києва презентували виставковий проєкт «Серж Лифар. Моя Одиссея із Києва до Києва». Експозиція присвячена 120-річчю від дня народження видатного киянина, який став зіркою світового балету. Вперше в одному просторі представлено матеріали з особистої колекції Сержа Лифаря, що зберігаються у фондах Музею історії міста Києва та Національного музею історії України. Відвідувачі можуть побачити ретельно відібрані документи, світлини, мистецькі твори та рідкісні видання, які Серж Лифар збирав протягом усього життя. Попри велику кількість міжнародних нагород, якими Серж Лифар пишався за життя, офіційне визнання на Батьківщині набуває особливої ваги зараз. З нагоди 120-річчя митця було відзначено державною нагородою «Національна легенда України» (посмертно). Виставку можна відвідати до другого лютого. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/moja-odisseja-iz-kijeva-do-kijeva-u-stolitsi-vpershe-pokazali-unikalni-materiali-z-osobistoji-kolektsiji-serzha-lifarja.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 17 груд. Біженство як депортація: у Музеї війни провели паралелі між минулим і сьогоденням. – Асадчева Т.

Національний музей історії України у Другій світовій війні продовжує відкривати нові аспекти історичної пам'яті. Нещодавно тут відбулася публічна лекція «Біженство – невідома депортація українців», яка повернула слухачів у трагічне літо – осінь 1915 року. Саме тоді тисячі українських родин із Холмщини, Підляшшя, Волині та Берестейщини були змушені залишити свої

домівки через відступ російської армії перед наступом німецьких та австро-угорських військ. Спікер події, історик Роман Кабачій, завідувач сектору Першої світової війни, не лише окреслив масштаби цієї депортації, а й показав, як вона відображена в українській, польській та білоруській історіографіях. Атмосферу лекції доповнили фотографії та замальовки з газети «Нива» 1915 року, що зберігаються у фондах музею, а також кадри з документального фільму «Біженці. 1915–1922» польського режисера білоруського походження Єжи (Юрія) Каліни, створеного для телеканалу Belsat. На думку музейників, подібні заходи є не лише науковими дискусіями. Вони стають актом відновлення історичної справедливості та способом зберегти пам'ять про покоління, що пережили вигнання. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/121064/>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 17 груд. У столиці презентували проєкт цифрової фіксації пам'яток для дослідження у 3D-форматі. – Асадчева Т.; Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Києві презентували проєкт цифрової фіксації пам'яток культурної спадщини. – Інф.

У столиці презентували проєкт «Віртуалізація культурного надбання міста Києва: 3D-візуалізація, аудіогід, можливість додати «мозаїку» та участь у збереженні надбання кожному та інтерактивна мапа пам'яток та творів монументально-декоративного мистецтва, мозаїк, вітражів, керамічних панно, скульптур, живопису та інших творів другої половини кінця ХХ ст. у місті Києві, відцифрованих у 2025 році. Цифрову фіксацію об'єктів культурної спадщини здійснювали профільні фахівці з цифровізації, краєзнавства та історії. У межах проєкту методом створення 3D-моделей відцифрували шість пам'яток культурної спадщини Києва: монумент Магдебурзькому праву; церкву Миколи Притиска; будівлю Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (колишню Київську духовну семінарію); Покровську церкву; дзвіницю церкви Миколи Доброго; Воскресенську церкву Свято-Вознесенського Флорівського монастиря. Загалом, як зазначають в КМДА, у Києві налічується 3 790 об'єктів культурної спадщини, з яких 2 512 внесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, зокрема 356 пам'яток національного та 2 156 місцевого значення. Роботи виконуються в межах Комплексної міської цільової програми «Цифровий Київ» на 2024–2027 роки на замовлення Департаменту охорони культурної спадщини КМДА, Київського науково-методичного центру з охорони, реставрації та використання пам'яток історії, культури і заповідних територій за участю команди КП «ГІОЦ» Київ Цифровий. Пам'ятки, відцифровані цього року, розташовані на території «Стародавнього Києва». Як наголошується, вони мають важливе значення для збереження автентичності історичної забудови, яка з часом потребує реставрації. Ознайомитися з відцифрованими пам'ятками можна на ресурсі туристично-культурного хабу [тут](https://vechirniy.kyiv.ua/news/121071/). Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/121071/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070832-u-kievi-prezentuvali-proekt-cifrovoy-fiksacii-pamatok-kulturnoi-spadsini.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 17 груд. Флігель садиби мецената Івана Терещенка у Києві повертають у власність громади. – Новосвітня К.; Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Суд підтвердив повернення у комунальну власність флігеля садиби Терещенка у Києві. – Інф.

Північний апеляційний господарський суд у справі за позовом Київської міської прокуратури залишив в силі рішення про повернення територіальній громаді Києва приміщень, розташованих у флігелі садиби мецената Івана Терещенка. Садиба Терещенків є пам'яткою архітектури. Побудована у кінці XIX століття. Усі її споруди складають цілісний ансамбль у стилі венеціанської готики. В особняку проживав цукропромисловець, меценат, колекціонер Іван Терещенко. У 1917–1918 роках частина її помешкань використовувалась для урядовців Української Центральної ради та Міністерства шляхів сполучення УНР. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/121080/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070665-cud-pidtvverdiv-povernenna-u-komunalnu-vlasnist-fligela-sadibi-teresenka-u-kievi.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. Стефанішина зустрілася з українською громадою у Вашингтоні. – Інф.

Посол України в США Ольга Стефанішина провела зустріч з представниками української громади в Інституті Архангела Гавриїла у Вашингтоні. «Говорили про те, як доносити правду про війну Росії, воєнні злочини; як зробити адвокацію в підтримку України більш ефективною та як протидіяти російській дезінформації», – зазначила Ольга Стефанішина. За її словами, окремо йшлося про діяльність Інституту Архангела Гавриїла – простору, де формується духовна дипломатія. «Завдяки програмі з церковної комунікації та дипломатії, започаткованої Українським католицьким університетом спільно з УГКЦ, священнослужителі й миряни проходять інтенсивне стажування у Вашингтоні, щоб відстоювати інтереси України на міжнародній арені через призму духовної дипломатії...», – наголосила посол. Модераторкою заходу виступила голова Вашингтонського відділення Союзу українців Америки Ірена Чалупа. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4070551-stefanisina-zustrilasa-z-ukrainskou-gromadou-u-vasingtoni.html>

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У Лондоні відбувся благодійний концерт українського хору «Songs for Ukraine». – Інф.

У Лондоні за участю посольства України у Великій Британії пройшов традиційний благодійний концерт українського хору «Songs for Ukraine». У концертній програмі прозвучали традиційні українські різдвяні пісні, а також твори сучасних українських композиторів. Частину коштів, зібраних під час

концерту, буде передано благодійному проекту «Місто Добра» у Чернівцях, який забезпечує комплексну підтримку жінкам і дітям, постраждалим від війни, вимушеним переселенцям та тим, хто потребує паліативної допомоги й реабілітації. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4070506-u-londoni-vidbuvsja-blagodijnij-koncert-ukrainskogo-horu-songs-for-ukraine.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 17 груд. У турецькому архіві знайшли документ середини XVIII століття про бачення України як незалежної держави. – Інф.

Османські архіви містять велику кількість документів, які свідчать про міжнародне визнання та підтримку козацької України ще у XVIII столітті. Нещодавно в Османському архіві Стамбула був знайдений документ середини XVIII ст. про бачення України як незалежної держави. Про це повідомив український науковець, історик-османіст, доцент кафедри історії України Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. Костянтина Ушинського Олександр Середа. «Зокрема, у листі гетьмана Пилипа Орлика до османського султана 1728 року зафіксовано позицію шведського короля про необхідність існування України як незалежної держави...», – зазначив Олександр Середа. За словами науковця, документ вдалося віднайти та перекласти з оригіналу рукопису, що нещодавно потрапив до фондів Османського архіву в Стамбулі, Державного управління архівів Туреччини. Багато в чому Османський архів у Стамбулі доповнюється даними документів Орієнтальського відділу Народної бібліотеки Кирила та Методія в Софії, а також архівами сусідніх країн, що надає досить потужну основу для історичних досліджень. «Окрім цього, дослідження підкріплені ще і Протоколом про співпрацю з турецькими архівами, який підписаний у 2021 році, коли нинішній міністр закордонних справ Андрій Сибіга ще був послом України в Туреччині. Це стало певним поштовхом до пошуків роботи з османськими архівами, і не лише в Туреччині. Цього року вже глава МЗС України Андрій Сибіга запропонував зробити видання збірки віднайдених та перекладених документів. Не можу розкривати всіх подробиць, але це важливі для України та унікальні документи з перекладами із оригінальних текстів», – зазначив історик. За його словами, нині в проєкті з пошуку, вивчення та перекладу архівних документів вже відпрацювали чи ще продовжують роботу українські науковці із залученням місцевих фахівців у Стамбулі, Софії, Стокгольмі, Вільнюсі, Варшаві та Кракові. Укладання збірки документів, віднайдених в османських та європейських архівах, триває. Всі документи перекладаються безпосередньо з оригіналів, що дозволяє уникнути помилок, характерних для попередніх перекладів через польську, німецьку чи російську мови. Протокол про співробітництво між Державною архівною службою України та Дирекцією державних архівів при Президентові Турецької Республіки вступив у дію 28 січня 2021 року. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4070661-u-tureckomu-arhivi-znajsli-dokument-seredini-xviii-stolitta-pro-bacenna-ukraini-ak-nezaleznoi-derzavi.html>

Випуск підготувала Рудіч О. А,
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm